

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti
tuleviku heaks

„Kutsehariduse kvaliteedi hindamine ja kindlustamine“

Eesti Hariduse Kvaliteediagentuuri kutsehariduse hindamiskoostöö otsus

KVALITEEDI HINDAMINE

IDA-VIRUMAA KUTSEHARIDUSKESKUSE ÕPPEKAVARÜHMAD

MATERJALIDE TÖÖTLEMINE (KLAAS, PAPER, PLAST, PUIT);

TEKSTIILI, RÕIVASTE, JALATSITE VALMISTAMINE NING NAHA TÖÖTLEMINE;

KÄSITÖÖ

01.02.2023

Eesti Hariduse Kvaliteediagentuuri kutsehariduse hindamiskoostöö otsustas viia läbi järgmise kvaliteedi hindamise Ida-Virumaa Kutsehariduskeskuse:

1. õppekavarühmas materjalide töötlemine (klaas, paber, plast, puit) kolme (3) aasta pärast;
2. õppekavarühmas tekstiili, rõivaste, jalatsite valmistamine ning naha töötlemine kolme (3) aasta pärast;
3. õppekavarühmas käsitöö kuue (6) aasta pärast.

Lähtuvalt kutseõppeasutuse seaduse § 141, § 19, § 58 lõikest 6 ja haridus- ja teadusministri määrusest „Kutseõppe kvaliteedi hindamise tingimused ja kord“ ning Eesti Hariduse Kvaliteediagentuuri (edaspidi HAKA) dokumendi „Kutseõppe kvaliteedi hindamise juhend“ punktist 42 sedastab HAKA kutsehariduse hindamiskoostöö (edaspidi nõukogu) järgmist:

1. Ida-Virumaa Kutsehariduskeskus kooskõlastas 23.02.2022 HAKAga, et kvaliteedi hindamine õppekavarühmades materjalide töötlemine (klaas, paber, plast, puit); käsitöö; tekstiil, rõivaste, jalatsite valmistamine ning naha töötlemine toimub ajavahemikus 21.-25.11.2022.
2. Ida-Virumaa Kutsehariduskeskus esitas materjalide töötlemise (klaas, paber, plast, puit); käsitöö; tekstiil, rõivaste, jalatsite valmistamine ning naha töötlemine õppekavarühmade eneseanalüüsi aruande HAKAle 21.09.2022.
3. HAKA kooskõlastas 09.09.2022 Ida-Virumaa Kutsehariduskeskusega materjalide töötlemise (klaas, paber, plast, puit); käsitöö; tekstiil, rõivaste, jalatsite valmistamine ning naha töötlemine õppekavarühmade hindamiskomisjoni koosseisus:

- 1) **Ülle Ojamäe** - komisjoni esimees, kutseõppe ekspert; alates 2022 sügis Oru Kooli eesti keele ja kirjanduse õpetaja; kuni 2022 Haapsalu Kutsehariduskeskuse õppedirektor; 2005-2007 Haapsalu KHK eesti ja soome keele õpetaja; ECVET ekspertgrupi liige;
 - 2) **Tiia Murulaid** - komisjoni liige-sekretär, kutseõppe ekspert, Tallinna Tehnikakõrgkooli teenusmajanduse instituudi lektor; kutseõpetaja kutsestandardi uuendamise töörühma liige;
 - 3) **Maiu Antsmäe** - komisjoni liige, tööandjate esindaja; Trimtex Baltic OÜ juhataja; Rõivatootjate Liidus olnud kutsestandardite väljatöötamise töörühmas; osalenud OSKA ekspertkogus "Rõiva-, tekstiili- ja nahatööstuse valdkonna tööjõu- ja oskuste vajaduse prognoos" 2018; osalenud ERASMUS projektis koostöös Eesti, Rootsi ja Hollandi ülikoolidega teemal "*Digital Surface Modification of flat surfaces and textiles 2018-2020*" (sh uus õppeaine Tallinna Tehnikakõrgkoolile); lõputööde juhendaja TTKs;
 - 4) **Viljar Vissel** - komisjoni liige, tööandjate esindaja; SA Virumaa Muuseumid juht; kuni 2020 Muinsuskaitseameti nõunik vallasmälestiste alal;
 - 5) **Ulvi Noor** - komisjoni liige, kutseõppe ekspert; Tallinna Ehituskooli metoodik, infokeskuse juhataja, praktikakorralduse juht.
4. Komisjon viis läbi hindamiskülastuse kooli õppekohtades Jõhvis ja Narvas 23.-24.11.2022 ning külastasid 23.11.2022 ja 24.11.2022 hinnatavate õppekavarühmade praktikaettevõtteid ning vestlesid nende esindajatega. Esialgse hindamisaruande esitas komisjon HAKALE 22.12.2022.
 5. HAKA edastas hindamisaruande koolile kommenteerimiseks 30.12.2022. Kool esitas 16.01.2023 aruandele kommentaarid ja täpsustused.
 6. Komisjon esitas lõpliku hindamisaruande HAKALE 24.01.2023. HAKA edastas lõpliku hindamisaruande koolile 25.01.2023. Hindamisaruanne on otsuse lahutamatu osa. Aruanne on kättesaadav HAKA koduleheküljel.
 7. Lõpliku hindamisaruande ja kooli eneseanalüüsi aruande ning kooli vastuskirja esmasele aruandele edastas nõukogu sekretär nõukogu liikmetele 25.01.2023.
 8. Nõukogu arutas saadud dokumente 01.02.2023 istungil 9 liikme osalusel ning otsustas tuua hindamisaruandest¹ välja järgmised Ida-Virumaa Kutsehariduskeskuse materjalide töötlemise (klaas, paber, plast, puit); käsitöö; tekstiili, rõivaste, jalatsite valmistamise ning naha töötlemise õppekavarühmade tugevused², parendusvaldkonnad ja soovitused³:

Õppekavad ja õppekavaarendus

¹ Hindamisaruandes välja toodud arenguvõimalused on komisjoni soovitused arendustegevusteks, mis ei sisalda mittevastavust nõuete täitmisel ning mille arvestamine või mitteametamine on kooli otsustada. Soovitused arendusteks ei mõjuta nõukogu lõppotsuse kujunemist.

² Tugevustena on välja toodud head tavad, uuenduslikud lahendused jne, mis on andnud soovitud tulemusi ja seeläbi õppele lisaväärtust. Tugevused on enamasti kui nõuetele vastavad.

³ Parendusvaldkonnad ja soovitused viitavad mittevastavustele või vajakajäämistele hindamiskriteeriumi nõuete täitmisel ning mõjutavad hindamisotsuse kujunemist.

Tugevused

- 1) Hinnatavate õppekavarühmade tasemeõppe erialade kavandamisel lähtutakse kooli arengukava eesmärkidest. Õpe on regioonis vajalik, õppijad hindavad kodukohas õppimise võimalust ja hea tasemega kooli, häid õpetajaid, õppima tullakse sõprade ja endiste õppijate soovitusel, enamusele hinnatavatele erialadele on konkurss.
- 2) Tekstiili, rõivaste, jalatsite valmistamise ning naha töötlemise õppekavarühmas on õppekavaarendus pidev ja pakub laiu võimalusi õppijate sihtrühmale: koostatud ja rakendatud on kolmanda ja neljanda taseme õppekavad nii kooli- kui ka töökohapõhises õppevormis esma- ja jätkuõppes.
- 3) Tekstiili, rõivaste, jalatsite valmistamise ning naha töötlemise õppekavarühmas on tihe ja pidev koostöö valdkonna ettevõtetega. Koostööna on valminud mitmed tasemeõppe õppekavad: rõivaõmblemine (osaoskus kergete rõivaste õmblemine), rõivaõmblemine (osaoskus soojendusvoodriga toodete õmblemine), täienduskoolituse õppekavad kui ka rakendatud valikõpingute moodulid.
- 4) Täienduskoolitustegevus toetub elukestva õppe põhimõtetele ning on kooskõlas regiooni vajadustega: koolitustegevus on pidev ja pakub mitmekülgseid ja ajakohaseid koolituskursusi hinnatavates valdkondades.

Parendusvaldkonnad ja soovitused

- 1) Materjalide töötlemise (klaas, paber, plast, puit) õppekavarühmas on õppijate arv langustrendis, erialade avamine ja arendamine vajab põhjalikumalt analüüsi. Koostöö valdkonna ettevõtetega on vähene. Komisjoni hinnangul puudub koolil materjalide töötlemise (klaas, paber, plast, puit) õppekavarühma erialade arendamise osas visioon. Õppekavarühma arengu fookuse seadmisel on vajalik juhtkonna tugi. Komisjoni soovitusel tuleks koostöös ettevõtetega välja selgitada puiduerialade õpetamise vajadus regioonis ja teistes lähemates maakondades, sh vajadus eesti- ja venekeelse õppe osas, ning seejärel kavandada õppekavade arendamine koos vajalike kutseõpetajate värbamisega.

Õppimine ja õpetamine

Tugevused

- 1) Vastuvõtuprotsess toetab õppija kandidaati õppima asumisel, pidev vastuvõtuprotsessi parendamine on juhitud ja lähtub muutuvast õppijate sihtgrupist.
- 2) Koolil on hinnatavates õppekavarühmades asjakohaste seadmetega varustatud praktilise õppe keskkond, mida arendatakse järjepidevalt. Õpikeskkond toetab praktilise õppe läbiviimist ja õpiväljundite saavutamist.
- 3) Õppetöö korraldus on läbi mõeldud ja elulähedane ning lähtub õppijate sihtgrupi vajadustest.
- 4) Tekstiili, rõivaste, jalatsite valmistamise ning naha töötlemise ja käsitöö õppekavarühmade õpetajad on koostanud erialaseid veebipõhiseid e-kursuseid ja õppevideosid. Komisjoni hinnangul toetavad e-õppe materjalid õppija iseseisvat õppimist ning nüüdisaegse õpikäsituse rakendamist.

- 5) Tekstiili, rõivaste, jalatsite valmistamise ning naha töötlemise ja käsitöö õppekavarühmades toetab õppetöö ülesehitus õppija arengut: lõimitud õpe (teoreetiline ja praktiline õpe käsikäes), etapilised praktilised elulähedased õppeülesanded ja toodete valmistamine, rikastavad õppekäigud, laadad, näitused on õppijatele atraktiivsed ning arendavad. Õppijate rahulolu õpetamise ja õpetajatega on kõrge.
- 6) Käsitöö õppekavarühma õpe toetab õppe tulemuslikkuse saavutamist, lõpetajatel on väga head kutseksamite tulemused.
- 7) Koolis on hästi toimiv tugisüsteem õppija toetamiseks. Tugikeskuse töö on pälvinud töötajate ja õpilaste rahulolu. Tugispetsialistid on toeks täiskasvanud õppijale toetuste, VÕTA taotlemisel ja sotsiaalsete probleemide lahendamisel.
- 8) Grupijuhendaja ja koolipoolse praktikajuhendaja rolli ühitamine on hästi toimiv lahendus, mis tagab toe õppijatele ja hea suhtluse praktikaettevõtetega.

Parendusvaldkonnad ja soovitused

- 1) Kooli sõnul napib materjalide töötlemise (klaas, paber, plast, puit) õppekavarühmale vastavas puidusektoris maakonnas praktikaettevõtteid. Komisjon soovib välja selgitada sobivad praktikaettevõtted sektoris, sh maakonnast kaugemal, et tagada kvaliteetne ja õppekavast lähtuv praktika puiduerialadel.
- 2) Hindamisvestlustes materjalide töötlemise (klaas, paber, plast, puit) õppekavarühma puiduvaldkonna praktikaettevõtete esindajatega selgus, et puiduvaldkonna praktikaettevõtete sobivust ei ole hinnatud ja tunnustatud. Komisjon soovib tegeleda regulaarselt praktikaettevõtete seire, sobivuse hindamise ja tunnustamisega.
- 3) Käsitöö õppekavarühma tekstiilkäsitöö erialal õppijate sõnul ei ole sobivaid praktikakohti piisavalt. Kuna praktika on oluline õppekava osa, soovib komisjon kaaluda kombineeritud praktikamudeli rakendamist (juhendatud iseseisev praktika, kooli esindamine laatadel, praktika ettevõttes), et tagada õppijatele õppekavast tulenevad praktika sooritamise võimalused.

Õpetajad

Tugevused

- 1) Kooli töötajad toetavad üksteist, koolis on tugev meeskonnatöö ja vahetu omavaheline suhtlemine, mis tekitab hea õhkkonna ning töötajates soovi liikuda ühiste eesmärkide suunas. Koolis on rakendatud töötajate tunnustamise süsteem.
- 2) Õpetajad analüüsivad iga-aastaselt oma tegevust, koolis toimuvad regulaarsed arenguvestlused õpetajatega ja õpetaja pideva arengu toetamine tagasisidestamise läbi. Kooli juhtkond toetab õpetajate arengut ja arvestab õpetajate koolituse soovidega.

Parendusvaldkonnad ja soovitused

- 1) 2022. aasta seisuga ei ole materjalide töötlemise (klaas, paber, plast, puit) õppekavarühmas ühtegi kvalifikatsioonile vastavat kutseõpetajat (olemasolevatel puudub nõutud eesti keele oskus). Kool püüab leida puidueriala tublide lõpetajate

seast noori, kes on valmis ennast arendama ja asuma tööle õpetajana. Komisjoni hinnangul on selline järelkasvu kasvatamine positiivne ja võimaldab pikemas perspektiivis tagada vajalike kompetentsidega motiveeritud õpetajate olemasolu.

- 2) Arengukavas on seatud eesmärk aastaks 2023 eestikeelsele kutseõppele üleminekuks. Õppijad soovivad eesti keelt õppida. Vestlustes selgus, et Jõhvi õppekohas soovivad õppijad puiduvaldkonnas lisaks venekeelsele õppele õppida eesti keeles, kuid puudub eesti keelt valdav puidu eriala kutseõpetaja. Komisjoni hinnangul ei vasta tulenevalt keeleseadusest ja kutseõpetaja kutsestandardist materjalide töötlemise (klaas, paber, plast, puit) ja tekstiili, rõivaste, jalatsite valmistamise ning naha töötlemise õppekavarühmades kutseõpetajate eesti keele oskus nõuetele. Nõutava eesti keele taseme puudumine õpetajatel pärsib õppekava arendamist ja koostööd teiste kutseõppeasutustega, samuti seab piirangud õppijate valmisolekule eesti keele õppimisel. Hindamiskomisjon leiab, et kool peaks rohkem tähelepanu pöörama olemasolevate õpetajate keeleõppe arendamisele materjalide töötlemise (klaas, paber, plast, puit) ja tekstiili, rõivaste, jalatsite valmistamise ning naha töötlemise õppekavarühmades. Komisjon soovib järgida lõppenud perioodi arengukavas seatud eesmärki eestikeelsele kutseõppele üleminekul ja kavandada reaalsed sammud õppijatele eesti keele õppe võimaldamisel ning õpetajate keeleoskuse ja valmisoleku osas eesti keeles õpetada.
9. Nõukogu kaalus 01.02.2023 istungil punktis 8 toodud tugevusi, parendusvaldkondi ja soovitusi ning leidis, et **Ida-Virumaa Kutsehariduskeskuse õppekavarühmades materjalide töötlemine (klaas, paber, plast, puit) ja tekstiili, rõivaste, jalatsite valmistamine ning naha töötlemine** on tuvastatavad järgmised mittevastavused kvaliteedi hindamise kriteeriumidele ja õigusaktidele:
- 1) HAKA regulatsiooni „Kutseõppe kvaliteedi hindamise juhend“ (edaspidi juhend) punkt 5.1 sätestab, et *õppekavaarendus on eesmärgistatud, süsteemne ja juhitud; õppekavasid koostatakse ja arendatakse arvestades õppijate ja tööturu koolitusvajadust*. Hindamiskomisjoni hinnangul puudub koolil materjalide töötlemise (klaas, paber, plast, puit) õppekavarühma erialade arendamise osas visioon. Õppekavarühma erialade avamine ja arendamine vajab põhjalikumalt analüüsi, kuna õppijate arv on langustrendis ning koostöö valdkonna ettevõtetega on vähene. Nõukogu hinnangul on materjalide töötlemise (klaas, paber, plast, puit) õppekavarühma puhul juhendi punkt 5.1 täidetud osaliselt.
 - 2) Juhendi punkt 6.3 sätestab, et *õppekorraldus, sh praktilise töö ja praktikakorraldus lähtub õppijate ja õppevormide eripärast ja toetab õppijat õpiväljundite saavutamisel* ning punkt 6.4 sätestab, et *õppesisu, -metoodika ja hindamine, sh praktilisel tööil ja praktilikal lähtub õpiväljunditest*. Hindamiskomisjon tuvastas, et materjalide töötlemise (klaas, paber, plast, puit) õppekavarühmale vastavas puidusektoris napib maakonnas praktikaettevõtteid ning olemasolevate puiduvaldkonna praktikaettevõtete sobivust praktikale seatud õpieesmärkide täitmiseks ei ole kool hinnanud ega tunnustanud, mistõttu on nõukogu hinnangul juhendi punktid 6.3 ja 6.4 materjalide töötlemise (klaas, paber, plast, puit) õppekavarühmas täidetud osaliselt.
 - 3) Vastavalt juhendi punktile 7.1 peavad õppekavadel olema vajaliku kvalifikatsiooniga õpetajad, sh praktikud ja pädevad praktikajuhendajad. Kooskõlas kutseõppeasutuse seaduse § 38 lõikega (1) on õpetajad juhendi kontekstis kõik õppekasvatusala töötajad, sh tugispetsialistid. Kutseõpetaja kutsestandardite tase 5-8 kohaselt peab kutseõpetaja

valdama eesti keelt vastavalt keeleseaduse nõuetele. Keeleseadusest tuleneva määruse „Ametniku, töötaja ning füüsilisest isikust ettevõtja eesti keele oskuse ja kasutamise nõuded“ paragrahvi 8 punkt 6 sätestab pedagogidele eesti keele oskuse nõude vähemalt B2-tasemel. Juhendi punkt 7.2 kohaselt peab *õpetajate kutse-, eri- ja ametialane areng lähtuma õppekavadest, õppijate vajadustest ja osapoolte tagasisidest ning eneseanalüüsist.*

Ida-Virumaa Kutsehariduskeskuse arengukava 2018-2021 peaesmärgi „Muutunud õpikäsitlus“ alaeesmärgina on seatud kooli poolt võimaluste loomine ja tagamine eestikeelsele kutseõppele üleminekuks 2023. aastaks. Peaesmärgi „Pädevad ja motiveeritud õpetajad ja koolijuhid“ alaeesmärgiks on, et töötajate riigikeele oskus vastab kvalifikatsiooninõuetele. Komisjon toob aruandes esile, et hindamiskülastusel toimunud vestlustel ei leidnud kinnitust materjalide töötlemise (klaas, paber, plast, puit) õppekavarühma Jõhvi õppekoha kutseõpetaja, tekstiili, rõivaste, jalatsite valmistamise ning naha töötlemise õppekavarühma Narva õppekoha grupi- ja praktikajuhendajate ning Jõhvi õppekoha õmbluserialade kutseõpetajate eesti keele oskus. Komisjon tuvastas, et 2022. aasta seisuga ei ole materjalide töötlemise (klaas, paber, plast, puit) õppekavarühmas ühtegi kvalifikatsioonile vastavat kutseõpetajat ning olemasolevatel puudub nõutud eesti keele oskus. Komisjoni hinnangul ei vasta materjalide töötlemise (klaas, paber, plast, puit) ja tekstiili, rõivaste, jalatsite valmistamise ning naha töötlemise õppekavarühmades kutseõpetajate eesti keele oskus keeleseaduse ja kutseõpetaja kutsestandardi nõuetele.

Nõukogu hinnangul ei ole kool materjalide töötlemise (klaas, paber, plast, puit) ja tekstiili, rõivaste, jalatsite valmistamise ning naha töötlemise õppekavarühmades täitnud arengukavas seatud eesmärgi eestikeelsele kutseõppele üleminekuks aastaks 2023 ja töötajate riigikeele oskuse vastamiseks kvalifikatsiooninõuetele, mistõttu on nendes õppekavarühmades juhendi punktid 7.1 ja 7.2 täidetud osaliselt.

10. Lähtuvalt punktis 9 toodud puudustest hindas nõukogu, et **õppekavarühmades materjalide töötlemine (klaas, paber, plast, puit) ja tekstiili, rõivaste, jalatsite valmistamine ning naha töötlemine** toimuv õppetöö vastab osaliselt kvaliteedi hindamise kriteeriumidele ja õigusaktidele, mille tulemusena

OTSUSTAS:

- 1) Viia läbi järgmine kvaliteedi hindamine Ida-Virumaa Kutsehariduskeskuse õppekavarühmas materjalide töötlemine (klaas, paber, plast, puit) kolme (3) aasta pärast.

Otsus võeti vastu 9 poolthäälega. Vastu 0.

- 2) Viia läbi järgmine kvaliteedi hindamine Ida-Virumaa Kutsehariduskeskuse õppekavarühmas tekstiili, rõivaste, jalatsite valmistamine ning naha töötlemine kolme (3) aasta pärast.

Otsus võeti vastu 9 poolthäälega. Vastu 0.

11. Nõukogu kaalus 01.02.2023 istungil punktis 8 toodud tugevusi, parendusvaldkondi ja soovitusi ning leidis, et

- 1) õppekavarühmas käsitöö toimuv õppetöö vastab kvaliteedi hindamise kriteeriumidele ja õigusaktidele, mille tulemusena

OTSUSTAS:

Viia läbi järgmine kvaliteedi hindamine Ida-Virumaa Kutsehariduskeskuse õppekavarühmas käsitöö kuue (6) aasta pärast.

Otsus võeti vastu 9 poolthäälega. Vastu 0.

12. Nõukogu teeb Ida-Virumaa Kutsehariduskeskusele ettepaneku esitada nõukogule hiljemalt 01.02.2024 kirjalik ülevaade hindamisaruandes esitatud soovitude alusel kavandatud ja ellu viidud tegevuste ning nende tulemuste kohta.
13. Isikul, kes leiab, et HAKA poolt läbi viidavate hindamistoimingutega või hindamisnõukogu otsusega on rikutud tema õigusi või piiratud tema vabadusi, on võimalik esitada vaie haldusmenetluse seaduses sätestatud korras. Vaie esitatakse hindamisnõukogule 30 päeva jooksul pärast seda, kui vaide esitaja vaidlustatavast toimingust teada sai või oleks pidanud teada saama.

Hindamisnõukogu saadab vaide hindamisnõukogu vaidekomisjonile, kes esitab viie päeva jooksul vaide saamisest nõukogule kirjaliku erapooletu arvamuse vaide põhjendatuse osas. Hindamisnõukogu lahendab vaide kümne päeva jooksul selle saamisest, võttes arvesse vaidekomisjoni põhjendatud seisukohta. Kui vaiet on vaja täiendavalt uurida, võib hindamisnõukogu vaide läbivaatamise tähtaega pikendada kuni kolmekümne päeva võrra.

HAKA hindamisnõukogu otsuse vaidlustamine on võimalik 30 päeva jooksul alates selle kättetoimetamisest, esitades kaebuse Tallinna Halduskohtu Tallinna kohtumajja halduskohtumenetluse seaduses sätestatud korras.

Gerli Aas

hindamisnõukogu esimees

/allkirjastatud digitaalselt/

Marge Kroonmäe

hindamisnõukogu sekretär

/allkirjastatud digitaalselt/